

# Rêbera Rastnivîsinê

## Komxebata Kurmancîyê

**Weqfa Mezopotamyayê • 1 Ziman: 1**

**Rêbera Rastnivîsinê, Komxebata Kurmancîyê**

Çapa Yekem: Kanûna Paşîn, 2019, Stenbol

Çapa Duyem: Gulan, 2019, Stenbol

ISBN: 978-605-80975-0-6

© Weqfa Mezopotamyayê

Mezopotamya Eğitim Bilim Sanat Sağlık ve Kültür Vakfı İktisadi İşletmesi

Hemû mafêñ vê pirtûkê parastî ne, bê destûr nayê kopîkirin.

**Redaksîyon:** Bahoz Baran, Mîkaîl Bilbil, Mistefa Aydogan

**Mîzanpaj:** Cemîl Gundogan

**Bergsazî:** Hasan Asan

**Çapxane:** Enes Yayın ve Matbaacılık Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Litros Yolu, Fatih Sanayi Sitesi

No: 12/210, Topkapı/İstanbul

Tel: 0212 501 47 63 Faks: 0212 501 08 40

Sertifika No: 12469

**Weqfa Mezopotamyayê**

Mezopotamya Eğitim Bilim Sanat Sağlık ve Kültür Vakfı İktisadi İşletmesi

Urfa Yolu Üzeri, Serhat Plaza A/blok

Kat: 11 No: 29 Kayapınar/Diyarbakır

Sertifika No: 42382

Tel: 0412 229 40 50 - 0549 440 22 20

[www.weqfamezopotamyaye.com](http://www.weqfamezopotamyaye.com)

# Rêbera Rastnivîsînê

## Komxebata Kurmancîyê



WEQFA  
MEZOPOTAMYAYÊ



# NAVEROK

<b>Komxebata Kurmancîyê .....</b>	<b>13</b>
<b>Ji bo rastnivîsîneka standard.....</b>	<b>15</b>
<b>1. Alfabe.....</b>	<b>19</b>
1.1. Tîpêñ alfabeya kurmancîyê .....	19
1.2. Bilêvkirina tîpêñ nimînendeyên nedengdêran .....	19
<b>2. Alfabeya tîpgotinê .....</b>	<b>19</b>
2.1. Tîpgotina li gor navêñ mirovan .....	20
<b>3. Kîtekirin.....</b>	<b>21</b>
3.1. Qayîdeyên kîtekirinê .....	22
3.1.1. Kîtekirina bêjeyêñ sade .....	22
3.1.2. Kîtekirina bêjeyêñ nesade.....	24
3.2. Kîtekirin li ku nabe? .....	25
<b>4. Navêñ bajar û bajarokêñ Kurdistanê.....</b>	<b>27</b>
4.1. Kurdistanâ Bakurî .....	27
4.2. Kurdistanâ Başûrî.....	28
4.3. Kurdistanâ Rojhilatî .....	29
4.4. Kurdistanâ Başûrê Rojavayî .....	29
<b>5. Navêñ welat, paytext û yekeyêñ pereyan .....</b>	<b>30</b>
<b>6. Navêñ gel/netewe û zimanan.....</b>	<b>38</b>

<b>7. Navên hêlan .....</b>	<b>39</b>
7.1. Hêl wekî navên neveran.....	40
<b>8. Navên rojan.....</b>	<b>41</b>
<b>9. Navên demsalan.....</b>	<b>42</b>
<b>10. Navên mehan .....</b>	<b>43</b>
<b>11. Tîpa ducare û awarte .....</b>	<b>44</b>
11.1. Tîpêñ ducare yên bêjeyêñ ji zimanê erebî .....	44
11.2. Tîpêñ ducare yên bêjeyêñ ji zimanêñ ewropayî .....	47
11.3. Di van rewşan da morfemêñ sade biparêze .....	48
11.4. Gava ku ji du bêjeyan bêjeyeka nesade bihê çêkirin.....	49
11.5. Di navdêrêñ lêkerî da.....	49
<b>12. Nivîsîna bêjeyêñ ku bi “-stan”ê dihêñ çêkirin .....</b>	<b>50</b>
<b>13. Nivîsîna bêjeyêñ ku bi [i]yê dest pê dîkin û bi [i]yê diqedin .....</b>	<b>51</b>
<b>14. Nivîsîna hin bêjeyêñ bîyanî yên yekkîteyî ku di kurmancîyê da dibin dukîteyî .....</b>	<b>52</b>
<b>15. Nivîsîna [î]ya berî [y]yê .....</b>	<b>54</b>
<b>16. Nivîsîna [ê]ya berî [y]yê.....</b>	<b>55</b>
<b>17. Peyvêñ dunavdêrî.....</b>	<b>56</b>
<b>18. Nivîsîna navdêrêñ taybetî yên bîyanî yên kes, bajar û neveran ..</b>	<b>57</b>
18.1. Nivîsîna navdêrêñ taybetî yên bi tîpêñ latînî.....	57
18.2. Nivîsîna navdêrêñ taybetî yên bi tîpêñ nelatînî.....	58
18.2.1. Nivîsîna navdêrêñ taybetî yên bi tîpêñ kirîlî.....	59
18.2.2. Nivîsîna navdêrêñ taybetî yên bi tîpêñ yûnanî .....	59
18.2.3. Nivîsîna navdêrêñ taybetî yên zimanê çînî, japonî û koreyî .....	60
18.2.4. Nivîsîna navdêrêñ taybetî yên bi zimanê hindî .....	60
18.2.5. Nivîsîna navdêrêñ taybetî yên erebîyê .....	60
18.2.6. Nivîsîna navdêrêñ taybetî yên farisiyê .....	63
<b>19. Nivîsîna hin bêjeyêñ bîyanî û îranî .....</b>	<b>64</b>
19.1. -ium → -yûm.....	65
19.2. -ia- → -îya- .....	66
19.3. -io- → -îyo-.....	66
19.4. -io- → -yo- .....	67
19.5. -oi- → -iwa- .....	67